IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny
(nr 41)
z dnia 25 lutego 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 41)

25 lutego 2021 r.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, obradująca pod przewodnictwem poseł **Teresy Wargockiej (PiS)**, zastępcy przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

– poprawki zgłoszone w czasie drugiego czytania do projektów ustaw: o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz ustawy o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz niektórych innych ustaw (druki nr 578, 907 i 943).

W posiedzeniu udział wzięli: **Stanisław Szwed** sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Jan Józef Kasprzyk** szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wraz ze współpracownikami, **Grzegorz Kostrzewa-Zorbas** inicjator powstania projektu senackiego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Małgorzata Cholewa**, **Brygida Śliwka**, **Dariusz Lipski, Marta Artymińska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych, **Urszula Sęk**, **Katarzyna Abramowicz** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Dzień dobry. Otwieram posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Witam serdecznie pana ministra Stanisława Szweda; panią Bożenę Bator, głównego specjalistę w Departamencie Ubezpieczeń Społecznych; pana ministra Jana Józefa Kasprzyka; panią Monikę Kalinowską, dyrektor Departamentu Współpracy ze Stowarzyszeniami i Ewidencji; pana Tomasza Lisa, dyrektora Biura Dyrektora Generalnego. Witam serdecznie inicjatorów powstania projektu, którzy będą uczestniczyć zdalnie – pana Jarosława Goliszewskiego, pana doktora Grzegorza Kostrzewę-Zorbasa, pana prof. Tomasza Siemiątkowskiego. Witam wszystkich innych partnerów społecznych. Zapraszam do udziału w posiedzeniu Komisji.

Proszę państwa, na dzisiejszym posiedzeniu rozpatrzymy poprawki zgłoszone w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz ustawy o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz niektórych innych ustaw (druki nr 578, 907 i 943).

Proszę o sprawdzenie kworum. Informuję, że posiedzenie będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość. Informuję również, że zgłoszenia do zabrania głosu w dyskusji przez posłów należy wysyłać pod adres mailowy: kpsr@sejm.gov.pl lub przez czat w aplikacji do wideokonferencji. Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 198k ust. 1 uchwały Sejmu RP z dnia 26 marca 2020 r. w sprawie zmiany regulaminu Sejmu poseł potwierdza swoją obecność na posiedzeniu komisji prowadzonych z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość poprzez zalogowanie się w systemie do głosowania lub z wykorzystaniem legitymacji poselskiej w czytnikach dostępnych na sali obrad oraz wydrukami z udziału w głosowaniach.

Szanowni państwo, w trakcie drugiego czytania do powyższego projektu zgłoszono pięć poprawek. Przechodzimy do ich zaopiniowania. Proponuję następujący porządek – przedstawienie poprawki przez posła, stanowisko Biura Legislacyjnego, stanowisko rządu, głosowanie poprawki. Zakończymy posiedzenie wyborem posła sprawozdawcy. Informuję, że zgodnie z uchwałą Sejmu RP z dnia 26 marca ubiegłego roku w sprawie zmiany regulaminu Sejmu urzędowym potwierdzeniem przebiegu obrad posiedzenia Komisji, odbytego z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość, jest zapis audiowizualny.

Przechodzimy do rozpatrzenia poprawek. Poprawka nr 1 została zgłoszona przez Konfederację. Proszę o zreferowanie poprawki. Ale proszę mówić do mikrofonu, panie pośle. Rozumiem, że pan nie będzie zgłaszał poprawek w imieniu klubu. Dobrze, nie ma wymogu regulaminowego, żeby poseł zgłaszał poprawkę. Rozumiem, że poprawka została zgłoszona i jest znana państwu posłom.

Poseł Janusz Korwin-Mikke (Konfederacja) – spoza składu Komisji:

Powtarzam jeszcze raz. Ponieważ jestem zainteresowany jako osoba represjonowana, to nie będę za nią przemawiał. Koledzy z Konfederacji, którzy powinni tutaj być – nie wiem, dlaczego ich nie widzę – zrobią to za mnie. Proszę poczekać, aż przyjdą. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Brak posła, który reprezentuje klub składający poprawkę, nie wstrzymuje prac Komisji. Proszę o stanowisko Biura Legislacyjnego do poprawki nr 1.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Szanowni państwo, zwracamy uwagę, że ta poprawka powinna być dodana jako punkt oznaczony roboczo jako zero, przed zmianami w art. 1. Poprawka ma charakter merytoryczny.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Stanowisko rządu?

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej Stanisław Szwed:

Nie możemy poprzeć tej poprawki. Ustawa jest tak skonstruowana, że dotyczy osób, które mają już określony status działaczy opozycji antykomunistycznych i osób represjonowanych. Dotyczy to również osób młodocianych, zatem oni również mają gwarancję w ustawie matce. Jeżeli ktoś w tym okresie miał 16 lat i ma status działacza opozycji antykomunistycznej, również korzysta z tej ustawy. Zatem stanowisko jest negatywne.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Dziękuję. Przechodzimy do głosowania poprawki. Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki nr 1 złożonej przez klub Konfederacja?

Poseł Piotr Borys (KO):

Przepraszam, a uzasadnienie poprawki? Czy prezes Korwin-Mikke nie może uzasadnić tej poprawki?

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

To już było wyjaśnione. Panie pośle, nie udzieliłam panu głosu.

Poseł Janusz Korwin-Mikke (Konfederacja) – spoza składu Komisji:

Mówiłem o czymś, co mnie dotyczy. Jest niedopuszczalne, żeby człowiek przemawiał we własnej sprawie.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Chcę powiedzieć panu posłowi Borysowi, że przed chwilą wyjaśniliśmy tę kwestię. I proszę nie udzielać sobie głosu. Przerwał pan głosowanie. Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki zgłoszonej przez klub Konfederacja? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Głosowało 32 posłów – 5 było za, 22 przeciw, 5 osób wstrzymało się od głosu. Poprawka została zaopiniowana negatywnie.

Nie powiedziałam jeszcze, że stwierdzam kworum. Pan poseł Borys przeszkodził mi w toku myślenia i mówienia. Uzupełniam brak formalności.

Poseł Piotr Borys (KO):

Przepraszam bardzo.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Poprawka nr 2 również została zgłoszona przez klub Konfederacja. Proszę o stanowisko Biura Legislacyjnego.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Zwracamy uwagę, że poprawka, chociaż jest tak zatytułowana, nie dotyczy art. 9 z projektu. Naszym zdaniem dotyczy nowelizacji art. 9 ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej, stąd trochę jej inna forma. Jednocześnie zwracamy uwagę, że poprawka posługuje się pojęciami, które nie są językiem ustawowym, tj. „średnia płaca krajowa brutto miesięcznie". W ustawach posługujemy się innym sformułowaniem.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Dziękuję. Stanowisko rządu?

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Stanowisko rządu jest negatywne. To jest poprawka wrzucona ad hoc i nie znamy jej skutków. Po drugie, rozmawiamy zarówno o działaczach opozycji antykomunistycznej, jak i o kombatantach. Nie możemy zmieniać równowagi w tym zakresie, tym bardziej że nie możemy oszacować, jakie byłyby skutki i kto miałby pokrywać środki. Stanowisko do tej poprawki jest zdecydowanie negatywne.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Dziękuję. Przechodzimy do głosowania. Kto z państwa posłów jest za przyjęciem poprawki nr 2 zgłoszonej przez klub Konfederacja? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o podanie wyniku. Głosowało 33 posłów – 2 było za, 24 przeciw, 7 osób wstrzymało się od głosu. Poprawka nr 2 została zaopiniowana negatywnie.

Poprawka nr 3 również została zgłoszona przez klub parlamentarny Konfederacja. Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Proszę państwa, nie mamy uwag do treści, natomiast nie powinniśmy dodawać ust. 1a w art. 24, ponieważ on został już uchylony. Stąd w poprawce proponujemy, żeby był on jako ust. 2b. To jest uwaga legislacyjna.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Proszę o stanowisko rządu.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Stanowisko rządu jest negatywne. Uzasadnienie jest podobne jak w poprzednim punkcie, czyli robilibyśmy wyłom w kwestiach związanych z ustawami kombatanckimi. Trudno odnieść się do tego w tej chwili. Nie ma żadnego uzasadnienia kosztów. Jesteśmy przeciwni tej poprawce.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Dziękuję. Przechodzimy do głosowania. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki nr 3 zgłoszonej przez klub parlamentarny Konfederacja? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o podanie wyników. Głosowało 33 posłów – 2 było za, 23 przeciw, 8 osób wstrzymało się od głosu. Poprawka została zaopiniowana negatywnie.

Poseł Janusz Korwin-Mikke (Konfederacja) – spoza składu Komisji:

Pozwalam sobie zgłosić ją jako wniosek mniejszości.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Nie jest pan członkiem Komisji. Sekretariat Komisji informuje, że wnioski mniejszości nie mogą być składane na tym etapie procedowania ustawy. W dniu wczorajszym można było składać wnioski mniejszości podczas rozpatrywania.

Poseł Janusz Korwin-Mikke (Konfederacja) – spoza składu Komisji:

Skąd mogliśmy wiedzieć, że będą odrzucone?

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Panie pośle, te poprawki będą głosowane w trzecim czytaniu na sali plenarnej.

Poseł Janusz Korwin-Mikke (Konfederacja) – spoza składu Komisji:

OK, dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Przechodzimy do opiniowania czwartej poprawki. Proszę wnioskodawców o jej przedstawienie.

Poseł Joanna Frydrych (KO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Wysoka Komisjo, poprawka odnosi się do art. 15 ust. 1. W poprawce chodzi o to, aby osoby dotknięte represjami politycznymi, które nie złożyły wniosku w miesiącu czerwcu ze względu na długotrwałą chorobę lub trwające postępowanie wyjaśniające w sprawie uzyskania potwierdzenia utraty świadczenia pracy ze względu na działalność opozycyjną, miały możliwość uzyskania rewaloryzacji tego świadczenia od miesiąca czerwca.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Proszę Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Poprawka ma charakter merytoryczny.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Proszę o stanowisko rządu.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Odniosę się od razu do dwóch poprawek, bo one łączą się ze sobą. Jeśli chodzi o drugą poprawkę, pan minister Kasprzyk ewentualnie uzupełni moją wypowiedź. Natomiast odnośnie do skrócenia okresu, w którym Urząd do Spraw Kombatantów będzie podejmował decyzję, czyli nie czekamy na datę 1 czerwca, tylko możemy wcześniej, po 30 dniach – jest zgoda z naszej strony. Wtedy problem, o którym mówiła pani poseł, związany z pierwszą poprawką, już nie występuje. Na pierwszą poprawkę nie możemy się zgodzić, bo to powoduje, że można byłoby składać w późniejszych okresach i cały czas musielibyśmy wracać do 1 czerwca. Dlatego nie możemy poprzeć pierwszej poprawki, zwłaszcza po wczorajszych uzgodnieniach, że przesuwamy termin do czerwca.

Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych Jan Józef Kasprzyk:

Jeśli mogę uzupełnić, zbiór osób posiadających status działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych nie jest zbiorem zamkniętym. Cały czas trwa proces potwierdzania statusu. W związku z tym w przypadku przyjęcia czwartej poprawki mogłaby się pojawić sytuacja, o której wspomniał pan minister Szwed, że za pięć lat ktoś złoży wniosek i wtedy naliczane byłoby od 1 czerwca 2021 r. Tym samym doprowadzilibyśmy do absurdu, bo na tej zasadzie, jeżeli teraz ktoś występuje o przyznanie statusu, to per analogiam powinniśmy naliczać świadczenie pieniężne od 2015 r., kiedy ustawa o działaczach weszła w życie. O ile w przypadku kombatantów to jest zbiór zamknięty, niestety topniejący, o tyle w przypadku działaczy opozycji antykomunistycznej proces przyznawania uprawnień cały czas trwa i będzie jeszcze trwać przez kilka lat. Odnośnie do drugiej poprawki – pełna zgoda.

Poseł Marzena Okła-Drewnowicz (KO):

Mam pytanie. Ta poprawka jest odpowiedzią na postulaty opozycjonistów. Słucham wnikliwie odpowiedzi i myślę, że ustawa będzie szła do kolejnych prac w Senacie. Czy panowie ministrowie mogą uznać następującą sytuację? Gdybyśmy zastosowali ograniczenie czasowe, jakie są w przypadku innych świadczeń, żeby świadczenie było od 1 czerwca, ale wniosek złożony nie później niż do 30 września, aby ograniczyć sytuację składania

wniosku za rok czy pięć lat, jak mówił pan minister. Czy gdyby była cezura czasowa, jaka jest w przypadku innych świadczeń, wtedy byłoby to dla państwa do przyjęcia?

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Jeszcze raz posłużę się wyjaśnieniem pana ministra Kasprzyka. Zbiór jest otwarty, czyli status działacza można ciągle nabywać, nie zamykamy tego statusu. Dzisiaj mamy około 15 tys. potwierdzonych osób i może się okazać, że później również będzie. Ma być na wniosek, bo ZUS nie dysponuje bazą danych kombatantów. Spotykaliśmy się nie tylko z grupą, o której mówimy, ale z różnymi działaczami opozycji antykomunistycznej. Te grupy mniej więcej mają orientację, kogo może dotyczyć ta kwestia. Była deklaracja pana ministra Kasprzyka, że będziemy prowadzić szeroką akcję informacyjną w tym zakresie. Zatem to rozwiązanie nie byłoby skuteczne. W sensie, że jeśli ograniczymy do 30 września, znowu zamknęlibyśmy drogę potencjalnym osobom, które nabędą prawo działacza opozycji w październiku, grudniu – trudno powiedzieć. Jak mówiłem, zbiór nie jest zamknięty i mogą występować różne sytuacje. Może jeszcze pan minister.

Szef UdSKiOR Jan Józef Kasprzyk:

Jeszcze tytułem uzupełnienia. Proszę państwa, w niektórych przypadkach proces potwierdzania statusu działacza opozycji jest dość szybki od momentu złożenia wniosku, nie ma żadnych wątpliwości co do tego, że osoba ma udokumentowaną działalność, potwierdzoną wiarygodnymi zeznaniami świadków. Jednak w niektórych przypadkach proces potwierdzania statusu trwa długo, dlatego że osoba, która składa wniosek, nie przedstawia na to żadnych dowodów w postaci zeznań świadków, dokumentów zachowanych w archiwum Instytutu Pamięci Narodowej.

Wtedy uruchamiamy procedurę opiniowania takiego wniosku przez wojewódzkie rady konsultacyjne, w których zasiadają działacze opozycji z danego województwa, znający środowisko. Bywa tak, że proces przyznania statusu trwa od momentu wpłynięcia do nas wniosku, a proszę pamiętać, że to jest osoba ubiegająca się o przyznanie statusu, więc musi przejść procedurę autolustracji w IPN. W związku z tym często jest to szybka kwestia, ale bywa, że nieco się wydłuża. Zatem moim zdaniem sztywny zakres czasowy i jego wprowadzenie jest mocno ryzykowne, a dla środowiska i potencjalnych beneficjentów w gruncie rzeczy chyba szkodliwe.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Czy wnioskodawcy podtrzymują poprawkę nr 4?

Poseł Joanna Frydrych (KO):

Tak, podtrzymujemy.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Przechodzimy do głosowania poprawki nr 4. Kto z pań i panów posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem poprawki zgłoszonej przez klub parlamentarny Koalicja Obywatelska? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o wyniki. Głosowało 33 posłów – 12 było za, 18 przeciw, 3 osoby wstrzymały się od głosu. Poprawka została zaopiniowana negatywnie.

Do poprawki nr 5 odniósł się już pan minister. Czy pani poseł chce zabrać głos?

Poseł Joanna Frydrych (KO):

Tak, chcę jeszcze uzasadnić poprawkę. Dziękuję panu ministrowi za akceptację tej poprawki. Chodzi o to, aby Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych miał ustawową możliwość przyjmowania wniosków o potwierdzenie utraty prawa do wykonywania zawodu bezpośrednio po dacie wejścia w życie tej ustawy, aby była możliwość uzyskania takiego poświadczenia. To jest porządkująca poprawka, dająca możliwość urzędowi i zainteresowanym osobom wcześniejszego złożenia wniosku – przed dniem 1 czerwca 2021 r. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Proszę Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Ta poprawka ma charakter merytoryczny. Faktycznie, celem poprawki jest to, żeby wnioski można było składać wcześniej, natomiast świadczenia będą wypłacane od dnia 1 czerwca.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Przechodzimy do głosowania. Głosujemy poprawkę nr 5, którą złożył klub parlamentarny Koalicja Obywatelska. Uzyskała ona pozytywną rekomendację ministerstwa i Biura Legislacyjnego. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem tej poprawki? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o podanie wyniku. Głosowało 34 posłów – 34 było za, nikt nie był przeciw i nikt nie wstrzymał się od głosu.

Szanowni państwo, kończymy pracę Komisji. Mamy połączenie z przedstawicielem inicjatorów powstania projektu senackiego, panem doktorem Grzegorzem Kostrzewą-Zorbasem. Jeżeli chce pan zabrać głos, serdecznie zapraszam.

Inicjator powstania projektu senackiego Grzegorz Kostrzewa-Zorbas:

Chętnie zabiorę głos. W imieniu inicjatorów społecznych projektu, byłych działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych ze względów politycznych, chcę bardzo serdecznie podziękować Wysokiej Komisji, pani przewodniczącej, ministrom, Sejmowi i Senatowi Rzeczypospolitej Polskiej.

Myślę, że wspólnie odnieśliśmy bardzo duży sukces, rozwiązując szczęśliwie jeden z większych zaległych problemów. Teraz dokończenie procesu legislacyjnego będzie prawdopodobnie szybkie, ponieważ Sejm i Senat zajęły podobne stanowiska co do istoty sprawy. Wszystkie różnice dotyczą szczegółów, które są mniej ważne. Myślę, że to jest wzorowy przykład współpracy środowisk społecznych z parlamentem Rzeczypospolitej.

Jeśli chodzi o omawiane poprawki, opiniowane pozytywnie lub negatywnie wczoraj i dzisiaj, sądzę, że stanowisko Komisji w dużej większości jest zgodne z opinią środowiska społecznego, a dalsze ewentualne zmiany doskonalące system, który razem wypracowujemy, będą możliwe i być może będziemy w przyszłości zgłaszać kolejne propozycje. Na koniec ponawiam serdeczne podziękowania dla państwa.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

Dziękuję, panie doktorze. Szanowni państwo, na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia. Dziękuję wszystkim za udział. Zamykam posiedzenie.

Jeszcze jedna formalna kwestia, czyli wybór posła sprawozdawcy. Proponuję panią Ewę Kozanecką, w ramach kontynuacji reprezentowania Komisji przed Wysoką Izbą.

Poseł Ewa Kozanecka (PiS):

Oczywiście zgadzam się.

Poseł Piotr Borys (KO):

Mam pytanie. Czy można się spodziewać, że ktoś z innych posłów niż posłowie Prawa i Sprawiedliwości może być sprawozdawcą Komisji? Przecież to są naturalne rzeczy.

Przewodnicząca poseł Teresa Wargocka (PiS):

W trzeciej kadencji Prawa i Sprawiedliwości.

Poseł Piotr Borys (KO):

W trzeciej kadencji Prawa i Sprawiedliwości, czyli nigdy.

Poseł Iwona Maria Kozłowska (KO):

Ale pani łaskawie sobie żartuje, pani przewodnicząca?